

Palupera valla Simona kinnistu brüoloogilise ekspertiisi aruanne. Mare Leis – Eesti Maailikool

Ekspertiis teostati 2009. aasta juulis. Võimalikult täieliku ülevaate saamiseks kinnistutel kasvavatest sammaldest, koguti proovid kõikidest erinevatest kasvukohatüüpidest, kasvukohatüübi raames erinevatelt substratidelt. Samblaproovid määrati mikroskoobi abil ja koostati liikide nimekirjad erinevate elupaikade kaupa. Liikide nimekirjas on eraldi tulpades näidatud:

1. esinemissagedus Eestis (Sag. 2008)
 - p (pillatult) 13-20 leiukohta
 - stfq (üsna sage) 20-30 leiukohta
 - fq (sage) 30-70 leiukohta
 - fqq (väga sage) üle 70 leiukoha
2. kuulumine Eesti Punasesse Raamatusse (PR)
kategooria NT (ohulähedane)
3. kuulumine Euroopa Punasesse Raamatusse (EPR)
kategooria RT (piirkondlikult ohustatud)
4. kuulumine Loodusdirektiiviga kaitstud liikide hulka (LoDi)
kategooria V (tähelepanu vajavad, kuid kaitsemeetmeid pole vaja rakendada)
5. kuulumine vääriselupaikade indikaatorliikide hulka (VEP)

Simona kinnistul koguti proove kuuelt proovialalt.

Võsastunud alal kinnistu põhjaosas (ala nr. 1) leiti 8 samblaliiki (tabel 2). Tegemist oli põhiliselt tüvealustel kasvavate väga sagedaste liikidega.

Ala nr. 2 oli lodustunud metsatukk küngaste vahel kinnistu põhjaosas. Leiti 9 laia levikuga liiki (tabel 2).

Prooviala nr. 3 oli niiduala (endine põllumaa) kinnistu põhjaosas. Leiti 3 tavaliiki (tabel 2).

Proovialaks nr. 4 oli kitsas soostunud metsariba kinnistu keskosas. Alalt registreeriti 10 laia levikuga samblaliiki (tabel 2). Ainsana võib välja tuua teravalehise turbasambla (*Sphagnum capillifolium*) kui Loodusdirektiiviga kaitstava sambla, kuid see kuulub V kategooriasse, mis erilisi kaitsemeetmeid ei vaja ja on Eestis väga sage liik.

Kõige suurema osa kinnistust hõlmas lõunaosas asuv lageraieala (prooviala nr.5). Praegu õnnestus seal registreerida ainult 3 paljakutele (avatud rikutud pinnasega alad) iseloomulikku samblaliiki. Ükski neist ei ole kaitset vajav (tabel 2).

Raiesmiku kõrval oli säilinud väike tukk salumetsa (ala nr. 6). See oli 20 samblaliigiga kinnistu kõige liigirikkam prooviala (tabel 2). Ainsana neist väärrib märkimist harilik säbrik (*Uloa crispata*) kui vääriselupaikade indikaatorliik. See on küll Eestis laialt levinud, aga viitab sellele, et enne raiet võis seal olla üsna rikkalik samblafloora.

Simona kinnistu samblad proovialade kaupa

Tabel 2

Ala	Liik	Sag. 2008	LoDi	VEP
1	Naadistik, võsa			
	<i>Amblystegium serpens</i> (Hedw.) Schimp.	fqq		
	<i>Brachythecium rutabulum</i> (Hedw.) Schimp.	fqq		
	<i>Hypnum cupressiforme</i> Hedw.	fqq		
	<i>Orthotrichum speciosum</i> Nees	fqq		
	<i>Plagiomnium cuspidatum</i> (Hedw.) T.J.Kop.	fqq		
	<i>Plagiomnium undulatum</i> (Hedw.) T.J.Kop.	fqq		
	<i>Pylaisia polyantha</i> (Hedw.) Schimp.	fqq		
	<i>Thuidium philibertii</i> Limpr.	fqq		
2	Lodumets			
	<i>Brachythecium rutabulum</i> (Hedw.) Schimp.	fqq		
	<i>Calliergonella cuspidata</i> (Hedw.) Loeske	fqq		
	<i>Campyllum stellatum</i> var. <i>protensum</i> (Brid.) Bryhn			
	<i>Cirriphyllum piliferum</i> (Hedw.) Grout.	fq		
	<i>Climacium dendroides</i> (Hedw.) F.Weber & D.Mohr	fqq		
	<i>Fissidens adianthoides</i> Hedw.	fqq		
	<i>Plagiomnium elatum</i> (Bruch & Schimp.) T.J.Kop.	fqq		
	<i>Rhizomnium punctatum</i> (Hedw.) T.J.Kop.	fqq		
	<i>Thuidium recognitum</i> (Hedw.) Lindb.	fq		
3	Niit (endine põld)			
	<i>Calliergonella cuspidata</i> (Hedw.) Loeske	fqq		
	<i>Plagiomnium cuspidatum</i> (Hedw.) T.J.Kop.	fqq		
	<i>Pleurozium schreberi</i> (Willd. ex Brid.) Mitt.	fqq		
4	Lodumets			
	<i>Aulacomnium palustre</i> (Hedw.) Schwägr.	fqq		
	<i>Calliergonella cuspidata</i> (Hedw.) Loeske	fqq		
	<i>Climacium dendroides</i> (Hedw.) F.Weber & D.Mohr	fqq		
	<i>Hylocomium splendens</i> (Hedw.) Schimp.	fqq		
	<i>Plagiomnium elatum</i> (Bruch & Schimp.) T.J.Kop.	fqq		
	<i>Pleurozium schreberi</i> (Willd. ex Brid.) Mitt.	fqq		
	<i>Rhizomnium punctatum</i> (Hedw.) T.J.Kop.	fqq		
	<i>Rhytidiadelphus triquetrus</i> (Hedw.) Warnst.	fqq		
	<i>Sphagnum capillifolium</i> (Ehrh.) Hedw.	fqq	V	
	<i>Thuidium recognitum</i> (Hedw.) Lindb.	fq		
5	Lageraie			
	<i>Barbula convoluta</i> Hedw.	fqq		
	<i>Ditrichum cylindricum</i> (Hedw.) Grout	p		
	<i>Funaria hygrometrica</i> Hedw.	fqq		
6	Salumets			
	<i>Brachythecium populeum</i> (Hedw.) Schimp.	fq		
	<i>Brachythecium rutabulum</i> (Hedw.) Schimp.	fqq		
	<i>Dicranum scoparium</i> Hedw.	fqq		
	<i>Eurhynchium angustirete</i> (Broth.) T.J.Kop.	fqq		

<i>Grimmia trichophylla</i> Grev.	fq	
<i>Hedwigia ciliata</i> (Hedw.) P.Beauv.	fqq	
<i>Herzogiella seligeri</i> (Brid.) Z.Iwats.	fq	
<i>Hylocomium splendens</i> (Hedw.) Schimp.	fqq	
<i>Hypnum cupressiforme</i> Hedw.	fqq	
<i>Lophocolea heterophylla</i> (Schrad.) Dumort.	fqq	
<i>Orthotrichum speciosum</i> Nees	fqq	
<i>Paraleucobryum longifolium</i> (Hedw.) Loeske	fq	
<i>Plagiomnium cuspidatum</i> (Hedw.) T.J.Kop.	fqq	
<i>Plagiomnium undulatum</i> (Hedw.) T.J.Kop.	fqq	
<i>Plagiothecium denticulatum</i> (Hedw.) Schimp.	fq	
<i>Ptilidium pulcherrimum</i> (Weber.) Vain.	fqq	
<i>Radula complanata</i> (L.) Dumort.	fqq	
<i>Sanionia uncinata</i> (Hedw.) Loeske	fqq	
<i>Thuidium delicatulum</i> (Hedw.) Schimp.	fq	
<i>Ulota crispa</i> (Hedw.) Brid.	fq	VEP

Kokkuvõtteks:

- Simona kinnistult kaitset või muus suhtes tähelepanu vajavaid samblaid ei leitud.
- Igasugused eksperiidid taimestiku ja loomastiku osas tuleks teha siiski enne lageraiet. Hiljem on väga raske ala tegelikku väärtust hinnata. Siis loomilikult on tegelik väärtus ka juba kadunud.